

Web Tasarımı

Aycañ Gönenc

info@aycangonenc.com / www.aycangonenc.com

Web tasarımınızı Flash ile Zenginleştirmeniz İçin Öneriler

Teknolojinin baş döndürücü hızı bazen insana “her gün baştan başlayıp yeniden mi öğrenmek zorundayım” hissinin veriyor. Flash’ın son sürümü Flash MX’i ilk açtığım zaman kapıldığım his aynen böyleydi. Bildiğimiz Flash opsiyonları aynen korunmuş ama menülerdeki yerleri biraz değişmişti. İlk anda bu değişiklik tabii ki eskinin verdiği alışkanlık yüzünden hızınızı biraz kesiyor ancak yeni arayüze alışmaya başladıkça aslında yeni görünümün tam tersine daha hızlı çalışmaya yönelik yapılandırıldığını hissediyorsunuz.

(Bu arada, şu sıralar bir X, XP, OS X, MX’dir gidiyor, görünen o ki bütün firmalar “biz baştan aşağı değiştik, eski versiyonların hepsi çöpe” demenin özetini ‘X’ de buldular, ancak bu kadar ard arda değişiklikle ben ‘X’ olmak üzereyim :))

Flash MX’in asıl “yeniden öğrenmemi” gerektirecek kısmı şüphesiz, Flash 5 ile gelen smart components’in yerini alan hazır componentler...

Yok hayır, bu yazıda size bu componentleri anlatmayacağım. Çünkü size anlatmadan önce benim iyice çalışıp öğrenmem gerekiyor :))

Bütün bunları başta anlatmamın nedeni, bize sunulan yenilikleri “niçin, ne zaman, ne kadar ve ne şekilde” kullanacağımızı saptamak. Örneğin, eğer Flash MX’in componentlerine geri dönersek, bunların görünlenebilmesi için, Internet tarayıcı-

Flash’ın kolay ve zaman kazandıran özellikleri ile Web sitenizi çok daha kolay renklendirebilirsiniz.

nızdaki Flash plug in’inin versiyonunun en az Flashplayer 6 olması gerekiyor. Yani şunu demek istiyorum, Flash MX daha elinize geçer geçmez, bütün component özelliklerini kullanarak acilen bir site yapacaksanız, sitenizi ziyaret edenlerin Flashplayer’in yeni versiyonunu indirmelerine değer bir içerik sunduğunuzdan da emin olmalısınız. Yoksa kimse özellikle sizin anılarınızı okumak için bilgisayarına yeni bir plug in yüklemeyiz. Bu aynı zamanda “ne zaman” sorusuna da yanıt veriyor... Tabii ki çok yakında, fazla değil bundan iki yıl öncesine kadar web sitemizde Flash kullandığımız zaman Web sayfamıza ‘Flash yükleyin’ diye uyarılar koyup, sayfaların ayrı ayrı ‘Flashlı’ ve Flashsız’ versiyonlarını yapıyorduk. Ama

bugün artık bunu yapmak neredeyse, bilgisayarınıza Internet Explorer yükleyin demek kadar anlamsız.

Bilmem dikkatinizi çekti mi? Flash’ın yaratıcısı Macromedia, Web sitesini aynen yukarıda bahsettiğim gibi, Flash MX’in yeni özellikleriyle yeniledi www.macromedia.com. Bunu yapması tabii ki çok doğal, çünkü kendi getirdiği yeniliğin uygulamasında başı çekme ve tanıtmaya misyonu var. Ancak ‘ortaya daha işlevsel bir site mi çıktı?’ diye sorarsak. Benim kişisel düşüncem hayır. Gayet hızlı dolan ve aradığım extension’ları çabucak bilgisayarına indirmeme yardımcı olan eski klasik Macromedia sayfasını ben şahsen tercih ederdim. Şimdi aynı download sayfalarının uzun uzun dolmasını beklemem gerekiyor.

Evet bu kadar havadan sudan bahsettikten sonra Flash'ın sunduğu özelliklerden, 'klasik html' sayfalarımızda 'ne kadar ve ne şekilde' yararlanacağımız konusuna gelelim.

KURAL 1

Flash sadece web sitesinin girişine intro yapmaya yarayan bir yazılım değildir.

KURAL 2

Her yazılımı ve tekniği, en avantajlı ve en etkin olduğu yerlerde kullanmak lazım.

Gif Bannerlar Yerine Flash Bannerlar:

Bannerlarda, içeriğe göre animasyon gifler yerine Flash kullanmak Web sayfamızda çok daha az yer tutabilir.. Bunu göstermek için hazırladığım iki örnekte, aynı boyda ve aynı içerikte animasyon gif 8 kb büyüklüğündeyken, Flash dosyası sadece 4 kb büyüklüğündeydi... yani yarı yarıya daha az yer tutuyordu. Üstelik son derece basit bir uygulama hazırladım. Flash'a özel renk geçişleri, alfa efektleri vs. kullansaydım, gif olarak kaydettiğim dosyanın boyutları kullanılamayacak kadar büyürken, Flash dosyası ancak birkaç kb farkedirdi.

Gif yerine flash kullanarak klasik bir banner hazırlamak da oldukça kolay üstelik.

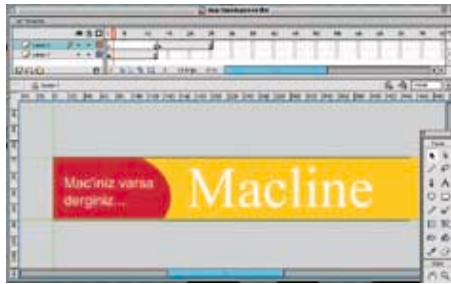
- 1 Flash'ta yeni bir döküman açın. Modify > Movie sekmesinden Flash dosyanızın boyutlarını, banner için istediğiniz ölçüye ayarlayın.
- 2 Timeline'daki layer'ın ilk karesine hareketli bannerınızda görünmesi gereken yazı ve şekilleri yerleştirin.
- 3 Bu layer'ın 12'nci karesine tıklayın ve buraya insert > kcyframe komutu ile bir anahtar kare ekleyin.
- 4 Sonra biraz önce hazırladığınız layerin üzerine yeni bir layer daha açın, biraz önce hazırladığınız layerdaki tüm frameleri seçip, "copy frames" komutu ile kopyala-

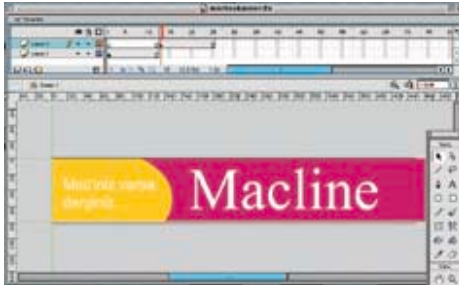
yın. Sonra açtığımız ikinci layera gidip, "paste frames" komutu ile 1. Layerın bir kopyasını yaratın.

- 5 2. Layerin ilk karesini, 1. Layerin son bulunduğu 12.kareden bir sonraki kareye taşıyın. Son karesini ise 24. Kareye kadar uzatın. (Söylemeye gerek yok ama, malum bu aralıkları ne kadar uzatırsanız resimler arası geçiş o kadar yavaş olacak.)

- 6 Şimdi ikinci layerdaki banner üzerindeki değişiklikleri yapabilirsiniz. Mesela renkleri değiştirin, yazıları değiştirin...

- 7 Şimdi sıra geldi bannerın üstüne tıkladığımızda bizi istenen Web sitesine yönlendirecek olan gizli düğmeyi yapmaya. Bannerları içeren layerların en üstüne

yeni bir layer açın . Altta bulunan diğer iki layerı kilitleyin.Bu layer seçiliyken tüm bannerınızı kaplayacak şekilde bir kare çizin. (Komut + A) komutu ile karenin tümünü seçin. Insert >> Convert to Symbol komutundan "button" seçeneğini işaretleyin.

- 8 Yarattığımız butonunun üstüne çift tıklayın ve düğme katmanlarının görünmesini sağlayın. (komut + F6) komutu ile ilk karedeki dizaynı tüm karelere ard arda kopyalayın. Sonra "up" ve "down" seçeneklerindeki kare çizimlerini tamamen silin. Çizdiğiniz kare sadece "over" ve "hit" seçeneklerinde kalsın.

- 9 Şimdi birinci sahneye (Scene1) geri dönün ve üzeri şeffaf yeşil gibi görünen düğmenizi seçin. Actions komutundan ulaşacağınız "get Url" seçeneğinden karşınıza çıkan pencereye bannerı tıklanınca gidilecek olan web sitesinin adresini yazın. Düğmenin bitmiş kodu aşağıdaki gibi olacaktır:

```
on ( r e l e a s e ) { g e t U R L ("http://www.macline.com.tr");}
```

Evet işimiz bitti, şimdi hazırladığınız bannerı swf formatında export edip (banner.swf) Web sayfanıza yerleştirin.

Sonuçta, bu anlattıklarım oldukça basit bir uygulama şüphesiz. Ama dikkat çekmek istediğim asıl konu şu...animasyon giflerin yerini artık Flash alıyor. Çünkü seçenekleri hem çok daha fazla hem de dosya boyutları çok daha az Sanırım bu günlerde Flash bannerların klasik web sayfalarında ne kadar (in) olduğunu siz de farketmişsinizdir.

Dhtml Layerlar ve Javascriptler Yerine Flash

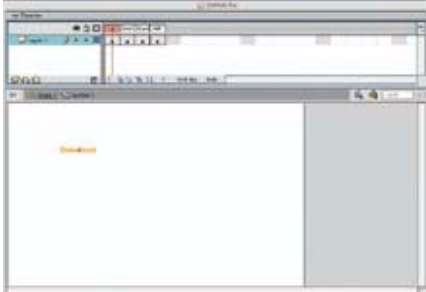
Dedim ya Flash sadece Intro hazırlamak için değildir... İşte Flash'ın öne çıktığı bir başka kıyaslama ve bir başka özellik.

Diyelim ki sayfalarımızdaki linklerin üzerine gelindiğinde, linkin içeriğine ait bir açıklamanın görünmesini istiyorsunuz. Flash kullanmadan bunu yapmanın yolu, layerlar ve bu layerları gösterip kaybeden javascriptlerden geçiyor. Ancak bu, kod yığınları ile sayfalarımızın daha kompleks hale gelmesini, sayfalarımızı bir web editörü ile güncellerken layer katmanları arasında boğuşmanızı da beraberinde getiriyor. Üstelik konu dhtml layerlar ve javascript olunca, farklı işletim sistemleri ve farklı browserlardaki görüntüler size sürpriz de yapabiliyor!

İşte Flash burada da gayet sade ve o kadar da bol alternatifli çözümler sunuyor bize. İsterseniz yu

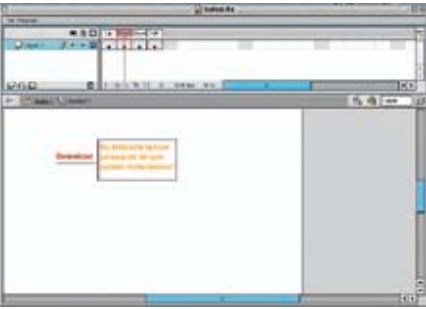
bahsettiğimiz açıklamalı linki hemen hazırlayalım.

1 Yeni bir Flash dokümanı açıp içine 'Download' yazın. Bu yazıyı seçin ve . Insert >> Convert to Symbol komutundan "button" seçeneğini işaretleyin.

2 "Download yazısına çift tıklayın ve karşınıza çıkan karelere (komut + F6) komutu ile "download" yazısını kopyalayın.

3 "Over" bölümüne gidin. Burada "Download" yazısının hemen yanına bir çerçeve çizimi açın ve içine download bölümü ile ilgili bir açıklama yazın.

4 "Hit" bölümüne gidin ve buradaki "Download" yazısının hepsini içine alacak şekilde (tam üstüne) bir kade çizin.

5 Birinci sayfa (scene 17) gidin ve hazırladığımız butonu seçip, Actions >> Get URL komutundan ula-

şacağımız pencereye download bölümünün Web adresini yazın.

6 Artık açıklamalı linkimizi swf olarak export edip web sayfamıza koyabiliriz.

Evet biliyorum,. Gayet basit ama tekrar ediyorum ki bazen detaylarla uğraşırken yanı başımızdaki kolaylıkları görmeyebiliyoruz. Klasik Web tasarımı ile uğraşan biri olarak ben Flash ile 5 dakikada çözebileceğim bir şey için boşuna layerların ya da giflerin arasına dalıp kaybolduğum geceleri iyi hatırlıyorum!

Şimdi isterseniz biraz daha gelişmiş bir uygulama yapalım ...

Flash + PHP ile Sitenize Sayaç Hazırlayın!

Şimdi Flash ile PHP'yi konuşturarak bir sayaç hazırlayacağız.

Flash'ta yeni bir doküman açıp, doküman boyutlarını sayacınızın web sayfanızda görünmesi gereken boyutta ayarlayın.

1 İlk önce bir yazım alanı açın ve Properties çubuğundan "Dynamic Text" , "Single Line" seçeneklerini seçin. Aynı çubuk üzerinden variable bölümüne "Count" yazın. Yazım alanı içine tıklayıp yine Properties çubuğu üzerinden sayacınızdaki rakamların ne renkte, hangi fontta ve hangi büyüklükte görüneceğini seçin (Bu seçeneklerin nasıl görüldüğünü işiniz bitip sayacı Web sitenize yüklemeyen göremezsiniz).

2 Şimdi bu yazım alanının üstüne ve altına dilediğiniz gibi diğer yazıları koyun (Bu siteyi ... kişi ziyaret etmiştir) gibi. Unutmayın kaç kişinin ziyaret ettiği biraz önce hazırladığımız Dynamic Text bölümünde görünecek.

3 Layer katmanlarına gidip yeni bir layer açın ve bu katmana "actions" ismini verin.

4 Actions layerının ilk karesine bir "Blank Keyframe" yerleştirip, bu kareye aşağıdaki action komutunu yazın:

```
loadVariablesNum ("Counter.php?ran="+random(999999999, 0);
```

5 Actions layerının ikinci karesine tekrar bir "Blank Keyframe" yer-

leştirip, bu kareye aşağıdaki action komutunu yazın:

```
loadVariablesNum ("Counter.txt?ran="+random(999999999, 0);
```

6 Şimdi 50. Kareye gidip bir "Blank Keyframe" yerleştirip, bu kareye aşağıdaki action komutunu yazın:

```
gotoAndPlay (2);
```

7 Şimdi Flash dosyanızı "Counter.swf" olarak Export edin.

8 Şimdi sıra geldi sayacımızı çalıştıracak olan PHP kodumuzu hazırlamaya. Kolay yazı ya da BBEdit Lite'da yeni bir doküman açın ve içine aşağıdaki kodları yazın:

```
<?
$filename = "Counter.txt";
$fp = fopen ($filename,"r");
$Old = fread($fp, 100);
fclose ($fp );
$Old = split ("=", $Old, 5);
$NewCount = $Old[1] + '1';
$New = "Count=$NewCount";
$fp = fopen ($filename,"w+");
if (flock($fp, 2)) {
fwrite($fp, $New, 100); }
fclose ($fp );
print "Count=$NewCount";
?>
```

9 Bu dokümanı "Counter.php" olarak kaydedin. Bir de sayacınızın kayıt yapacağı bir text dosyasına ihtiyacımız var. Bunun için yine bir text dosyası açıp içine sadece, Count=1 yazıp "Counter.txt" ismini verip kaydedin.

10 İlk hazırladığımız "Counter.swf" "Flash dosyasını Web sayfanıza yerleştirin. Web sayfanızı, counter.swf dosyasını, counter.php ve counter.txt dosyalarını web sunucunuzda aynı dizine yükleyin.

11 Eğer kullandığımız server Windows değil ise "counter.txt" dosyasına kayıt yapılabilmesi için dosya izinlerini 777 olarak (yani tüm izinler verilmiş şekilde) ayarlamanız lazım. Yoksa sayacınız çalışmaz. Bunu, herhangi bir ftp programının "set permissions" seçeneği ile yapabilirsiniz.

12 Şimdi Web sayfanıza bağlanın ve sayfayı yenileyerek sayacınızı test edin! (Bu sayacın bir örneğini sizin için web siteme yerleştirdim adresi:www.aycangonenc.com/counter/counter.swf

Hepinize kolay gelsin. **ML**

Aycan Gönenç, uluslararası bir firmada iletişim koordinatörü olarak çalışmakta olup, ayrıca freelance Web ve multimedia tasarım hizmetleri vermektedir.
Web: www.aycangonenc.com